

Izhaja vsak ponedeljek in dneva po prazniku vsak dan opoldan.

Uredništvo je v Ljubljani, Františkanska ulica št. 6/1, Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobči. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Enostopna petičvrstica K 1.50, oamrtnica in zahvale po K 2.50, razglasi in poslano vrstica po K 2; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

Posamezna števil. stane 60 vinarjev.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 96, za pol leta K 48, za četrt leta K 24, za mesec K 8, Za Nemčijo celo leto K 114, za ostalo tujino in Ameriko K 120. — Reklamacije za listi so poštine proste.

Upravištvo je v Ljubljani, Františkanska ulica št. 6/1, Učiteljska tiskarna.

Telefonska št. 312.

NAPREJ

Glasillo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Za volilni sklad — poseben strankin davek.

Volilni boj se bliža. Ta boj se bo vojeval najprej po občinah pri občinskih volitvah, na kar bodo sledile državnozborske volitve. Te volitve niso vsakdanjega pomena, kakor volitve pred vojsko. Dogodki so nas osvobodili samosila Habsburžanov. Najvažnejša faza osvobodilnega boja, to je gospodarska osvoboditev proletariata iz kremplev kapitalizma na še ni dobojevana. Čakajo nas še vroči boji, predno dosežemo zmagozo idejam in zahtevam socialne pravičnosti. Po vseh državah in tudi pri nas se vedno vzdiguje glave različnih braniteljev starega fevdalnega in meščanskega družabnega reda. Oblačilo se v ovčjo obleko. Natičilo si vse mogoče maske, samo da bi preslepili maso, da bi ne spoznale njihove volične narave. Ti ljudje računajo z ljudsko neumnostjo in lo znalo prav dobro izrabljati v svoje koristolovske namene.

Socialisti se borimo za socialno pravičnost in gospodarsko osamosvojitvev proletariata iz suženstva kapitalističnega družabnega reda. Meščanske stranke pa se bore za svoje privilegije. Naša občina, naša država mora biti ne le politično, ampak tudi na gospodarskem polju socialistična. Občino in državo čakalo še najvažnejše socialne reforme. Kaka pa bo socialna in gospodarska politika občine in države pri nas v bližnji bodočnosti, to bodo odločile predstojice občinske in državnozborske volitve. S tem je tudi posebna važnost in velikanski pomen teh volitev za ves proletarski razred vsakemu jasen.

Dolžnost nas vseh je, da se na ta boj pripravljamo z vsemi močmi in sredstvi. In največje sredstvo je še vedno tudi pri volitvah denar in zopet denar. Največji sovražnik proletariata je njegova lastna nezavednost, katero znajo kapitalistični sovražniki vedno izborni izkoristiti. Zato je boj proti nezavednosti delavstva naša glavna naloga in dolžnost. Najboljše sredstvo na tem polju pa je razširjanje proletarsko-zavednega časopisa. Tisk na je danes silno, silno draga stvar! Toda brez časopisov, brez letakov, brez brošur, si ne morem misliti dobrega in uspešnega delovanja na polju delavske prosvete. Kakor človek zraka, tako potrebujemo naša stranka časopisje. In to še posebno v času volilne agitacije.

Za to je na treba denarnih sredstev. Naša stranka mora imeti za te stvari na razpolago finančna sred-

stva. Naša stranka ne razpolaga s kapitalističnimi podjetji, iz katerih bi zajemala. Nimamo bank, da bi posegle v svoj zlati žep. To vse imajo pa razpolago meščanske stranke, ki bodo pri volitvah ravno skušale doseči z denarjem to, česar ne morelo s svojimi zastarelimi in proletarijatu škodljivimi idejami.

Meščanske stranke se dobro zavedajo, da to niso navadne volitve. One znajo, da se bo pri teh volitvah tudi odločilo, če bo smela pečica izkoriščevalcev še nadalje pod državno zaščito izkoriščati in izmozzavati nesrečne ljudske mase. Treba pa je predvsem, da se tudi delavsko ljudstvo zaveda pomena teh volitev in da stori vse, kar je potrebno v dosego zmagze.

Za volitve rabl stranka denar. Ker nimamo bank, da bi zalagale, moramo vpeljati v to svrho poseben strankin davek. Za vzgled naj nam služi tozadevno zavedni češko-slovaški proletarijat. V češko-slovaški republikli je vpeljala socialno-demokratska stranka v svrho pridobitve potrebnih denarnih sredstev za predstojice volitve poseben strankin davek. Ta davek se je začel plačevati s 1. oktobrom leta 1919. Visokost tega izvanrednega strankinega davka za volilni fond je odmerjena v razmerju mesečnega zaslužka posameznega člana stranke: Kdor zasluži mesečno 500 K plača 1 K; od 500 K do 1000 K 5 K; nad 1000 K mesečnega zaslužka 10 K mesečno tega izvanrednega davka. Od tega izvanrednega volilnega davka pripade na krajevno politično organizacijo 20 odstotkov, Okrajna organizacija dobi tudi 20 odstotkov. Istotako okrajna in deželna po 20 odstotkov. In poslednjih 20 odstotkov dobi osrednji volilni fond. Na ta način imajo tudi krajevne in okrajne organizacije močnost, da si preskrbe za svoje lokalne potrebe primerna denarna sredstva za predstojice volitve. Približno enak sklep je storila na svoji zadnji konferenci ljubljanska krajevna politična organizacija in prav bo, če bodo njenemu zgledu sledile tudi druge krajevne organizacije. Strankino načelstvo naj v smislu sklepa ljubljanske krajevne politične organizacije pošlje tozadevna polasnila in navodila vsem drugim političnim odborom.

Tak strankin davek je nujno potreben vpeljati tudi pri nas. Potrebno lsteja, mislim, da mi ni treba utemeljevati, ker se menda vsak sodrug zaveda pomena in velike važnosti

predstojicih občinskih in državnozborskih volitev. In to le tudi vsakemu lasno, da agitacija stane denar, ker le sedal tisk tako silno drag. Ta izvanredni strankin davek, ki je samoposebi unljivo, le začasen, naj bi

se plačeval po visokosti mesečega zaslužka. Volitve so blizu. Le hitro na delo. Buržuazija se zaveda teh volitev! Treba je, da se istega zaveda tudi proletarijat.

Ljubljansko ljudstvo proti antantlnemu imperijalizmu.

Slovenski akademiki begunci so sklicali sinoči v veliki dvorani hotela »Union« protestni shod proti imperialističnim naklepom pariškega mirovnega posveta, ki hoče med drugim izročiti pol milijona naših ljudi italijanskemu kapitalizmu. Reči moramo, da je ta shod dokaj zgovorno izražal ves gnev slovenskega ljudstva proti zločinski nameri, da bi moral skoro pretežni in nedvomno najboljši del slovenskega ljudstva v tulo robstvo. Dvorana je bila nabito polna; tisoče in tisoče ljudi le dalo sponatano in hrupno duška svoji težko pritaeni lezi, svojji odločni volji, da se imperialistični nameni kolehatoče antante ne smejo uresničiti. Slušali so se kljci silnega ozorčenja.

Govorilo je več govornikov iz vrst akademične mladine in beguncev ter v imenu slovenskih političnih strank. Vsi so poudarjali načelo samoodločevanje, vsi so zahtevali, da nal se da narodu v vsem zasedenem ozemlju živet, žrtve, ki jih mora prenašati pod italijanskim vojaškim larnom, le izzval val razljalnosti. Nekateri govorniki so sicer zahtevali takojšnje, odločne nastopa, da se bodo protesti bolj uvaževali, in voljaški stotnik, ki le opisal boje Srbije tekom stoletij, le pozval narod, da nal se vpiše v vojaške levije. V glavnem le pa izzvenel ves protest v odločni zahtevi po ljudskem plebiscitu v vsem spornem ladranskem ozemlju. V tem smislu so bile tudi sprejete resolucije.

krepko iz ust mladim govornikom globoko prepričanje, da nimamo niti sedal povoda obupavati, ker se mora krivica prel ali slej maščevati. Nasilni antantlni mir ne bo trajno obveljal. Še preden si mislimo, pride korektura, pride iz ljudstva, ki bo govorilo preko krivičnih mej od naroda do naroda. Le tedaj bo mogoča prava sprava in liubezen, le tedaj bo zmagalo tudi v tem oziru načelo pravice.

Za našo stranko le govoril sodrug dr. Lončar, ki le opravičeno poudarjal, da ne more pravične zahteve ljudstva streti nobena sila, in da bo prej ali slej tudi naše Primorje rešeno. Nočemo, kar ni našega. Ne damo pa svolega. Zahtevamo ljudski plebiscit. Ta naj odloči. O rezultatu ne dvomimo ker vemo, da le tam absolutna večina lugoslovanska.

Padle so tudi na zborovanju izredno ostre besede. Opis razmer, v katerih mora narod v zasedenem ozemlju živet, žrtve, ki jih mora prenašati pod italijanskim vojaškim larnom, le izzval val razljalnosti. Nekateri govorniki so sicer zahtevali takojšnje, odločne nastopa, da se bodo protesti bolj uvaževali, in voljaški stotnik, ki le opisal boje Srbije tekom stoletij, le pozval narod, da nal se vpiše v vojaške levije. V glavnem le pa izzvenel ves protest v odločni zahtevi po ljudskem plebiscitu v vsem spornem ladranskem ozemlju. V tem smislu so bile tudi sprejete resolucije.

Dr. Franc Goršič:

Prvo leto našega pravosodstva.

Sloboda je u tome da svatko čini što treba a ne ko šta hoče. Srbski pregovor.

I.

Pravosodstvo in kritika.

Marsikje, zlasti pa na teričju pravosodstva se Slovencem ni obnesel izrek, da dalo bogovi kar sami dovolj organizatoričnih talentov, komur so podelili svobodo. Doznavamo in doživljamo troko resnico pravila, da sta si svoboda pa organizatorična nadarjenost osvobodencev tako, da gubi svoboda toliko svoje

vrednosti, kolikor li nedostala organizatoričnih talentov, in da celo izgubi vso ceno, kjer takih talentov sploh nobenih ni.

Organizatorični talent le sposobnost, vztrajati pri svoji pravici trdno — Jurčič le rekel: trdo, neizprosno —, uporabljati fino čustvo za pravnost, občil, dostojnost, čast in takt, ter si tako z že obstoječimi in sproti ostvarjanimi sredstvi vneto prizadevati za jasen cil.

Svesti si, kako malo smo pripravljani za svobodo, so pravniki, ki se bavijo z našim pravosodstvom. skeptično gledali obraz boginje Svobode. Med njimi le bil prijatelj, ne eden od slabih, ki le še davno pred preokretom naglašal našo pravniško nedorastlost, po preobratu pa takol opozarjal, kaka usoda čaka naše ju-

ridikcije: kakovost pravosodja dg bo po bliskovo kakor pri kollansu padla za 50 odstotkov pod normalo. Ko sva meseca septembra 1919 prematrala vse, kar sva v sodniškem poklicu opazila in doživela tekmo 12 prvih mesecev naše samostalnosti, sva si bila prijatelji in laz svesta, da prerokba ni bila goľufna, marveč da je moj prijatelj — navada le zelena srčala! — prevelik optimist!

Zavišeno prvo leto naše pravosodne samostalnosti ni razkrilo samo našega uboštva z organizatoričnimi talenti, ampak tudi osuono neboljenost za tisto umetnost, ki hoče obdržati, kar le dobro. Tu le obide zona kadar iznegledaš, kam se le ugreznili toli hvalisani status quo ante! Tretja opazba le na naravnost bolna ideosinkrazija proti vsakršni kritiki tega, kar se godi. Ne ruši temelja demovine, ti zadoni klic na uho, kadar javno ali tudi le uradno opozoriš, da to ali ono ni prav. Molčati le krepost, govoriti greh. Le od ust dg ust gre med pravniški kritika, a ponižna in poslušna, ki takol kleeine in utihne...

Doživel sem primer, da le človek, ki le postavljen, da štiti zakone in graianc, čigar pomočniki pa včas le štiti, kakor bi moral, nekim sodnikom očital, čeprav ni bil nad njimi, da so bili nezakoniti in samovoljni. To le menda storil zato, ker le krivično hotel izreči hud očitke in ker hušnega očitka sodnikom očitati ne moreš. Ali ga poznaš sodnika, ki si pošteno prizadeva, da hi bil težkim nalogom kos, pa da ga toll ostra nuščica ne bi do živnega ranti la? Zgodilo se le potem, da le tisti, ki le poklanja, da svoje sodnike štiti, s prijateljem »zadevo« kolegialno uredil, svoje razžaljene sodnike pa pozval, nal ne rušilo domovine. Pritegnil le svolemu krivičnemu prijatelju in mu baie ononesel samo ohliko, ki le bila grda brez para. Toda so, ki dvomijo, da mu le sploh kaj ononesel.

Eden od teh ukorenitih sodnikov sem bil laz, ki tole pišem in ki kaj rad priznam, da le obilo njih, ki so takega pisanja holi zmnožni in večji od mene. Toda njih geslo le: bog živi molk. Odvisni so in ne upajo si črhiniti. Nisem sicer ravno v ta namen izstopil iz sodniške službe, da bi udaril na hoben kritike, res pa je, da sem pričuloče sestavke spisal pod vtiški dozgodkov, ki so me dvanajst mesec po preobratu pritrali do tega, da sem slekel talar. Od teh dozgodkov sem gori izluščil tistega, ki se mi zdi najbolj simptomatičen za oblastnost nekaterih višjih dozgodov, za vladno odvisnost sodnikov in za dekorativno demokratičnost brez duše in duha, ki vele ro pravos-

LISTEK.

GLAD.

Spisal Knut Hamsun. — Poslovenil Fran Albrecht.

(Dalle.)

»Kako ste sladki,« sem rekel. »Jaz sedim enostavno tu in pustim, da me podjarmljate, popolnoma podjarmljate... proti temu ni nič storiti... Vi ste najčudovitejše bitje, kar sem kdaj... Včasih sijo vaše oči, kot se nisem videl ničesar enakega, kakor cvetlice so videti... Kaj? Ne, ne, nemara tudi ne kakor cvetlice, marveč... Jaz sem tako strahovito zaljubljen v vas in to le tako nes pametno... Veliki bog, seveda, niti za las mi ne koristi to... kako vam je ime? Zdal mi morate zares povedati, kako vam je ime...»

»Ne, kako je vam ime? Bog, zdai bi bila kmalu spet pozabila! Včeraj sem ves dan mislila na to, da sem vas hotela vprašati. Da, se pravi, ne ravno v es dan, pač pa...»

»Ali veste, kako sem vas inoval? Pravim vam Ylajali. Kako vam ugaja to? Tak trepečoč zvoek...»

»Ylajali?«

»Da...«

»Jeli to kak tuj jezik?«

»Hm. To pravzaprav ne.«

»Da, ne zveni grdo...«

Po dolgi razpravi sva si povedala svoja imena. Ona le sedla zraven mene na zofo in porinila stol z nogo v stran. Nato sva spet pričela kramljati.

»Nocoj ste se tudi obrili,« je rekla. »V celem izgledate nekoliko boljše kot zadnjič... a samo prav majčkeno; le nič si ne domišljajte! Ne, zadnjič ste bili res preveč nemarni. Vrh vsega ste imeli še umazano cunjlo krog prsta. In v takšni obleki ste na vsak način hoteli kam iti in piti z mano čašo vina. Hvala lepa!«

»Torel zavolto mole beraške obleke niste hoteli iti z mano?« sem vprašal.

»Ne,« je odvrnila in pogledala predse na tla. »Ne, bog vedi, zavolto tega ni bil! Še pomislila nisem na to!«

»Čujte,« sem rekel, »vi gotovo živite v veri, da lahko živim in se oblačim, kakor bi hotel? Kai? Ampak laz tega ne morem, zelo, zelo sem reven.«

Pogledala le name.

»Revni ste?«

»Da, to sem, žalibog.«

Pavza.

»Da, mili bog, to sem jaz tudi,« je rekla s smelo kretljivo glavo.

Vsaka njena beseda me je opalala, mi kanila v srce kot kaplja vina. Njena navada, kako

le malce nagibala glavo na stran in pristrukovala, kadar sem kaj rekel, me le očarovala. Cutil sem, kako mi le vel v lica njen dih.

»Ali veste,« sem rekel, »da... Toda ne smete biti huda... ko sem sinoči šel spat, sem položil to roko za vas... tako... kot da vas imam v nji... In tako sem zaspal...«

»Tako...? To le bilo lepo! Pavza. »Ampak kaj takega znate storiti pač samo iz dalje, kajti drugače...«

»Ali ne verujete, da bi znal tudi drugače?«

»Ne, tega ne verujem.«

»Pač! Od mene pričakujete lahko vse mogoče reči,« sem rekel in počzil roko krog njenih ramen.

»Ali znam?« sem rekel samo.

Srdilo, malone žalilo me je, da me je smatrala za vse preveč dostojnega; zmožatil sem se, dal svojemu srcu sunek in lo prišel za roko. Ali ona mi to le molče odtegnila, in se malce odmeknila od mene. To mi le zorep vzelo pogum, sram me je bilo in zagledal sem se v okno. Saj sem tudi bil ves rebogljen, ko sem tako sedel tam: kako sem si smel pač kaj domišljati! Kaj drugega bi bilo, ako bi jo našel tedaj, ko sem še izgledal kot človek, v svojih dobrih časih, ko sem še imel nekaj, na kar sem lahko zidal. Cutil sem se zelo pobitega.

»Zdal vidite!« le rekla, »le poglejte: samo da nagubančim čelo, pa ste čisto zbegani in

sram vas je, samo ako se malce odmaknem od vas...« Smejala se le nagalivo, pretkana, s trdno zaprtimi očmi, kot da ne more prenašati, da jo kdo gleda.

»Ne, bogami!« le planilo iz mene, »zdaj boste nekaj doživeli!« in s tem sem ovil obe roki krog njenih ramen. Cutil sem se malone užaljenega. Ali le dekle izgubilo razum! Me le li smatrala za čisto neizkušnega? Ha, saj sem vendar hotel, pri živem... Prav nihče ne bo govoril, da moram v tem oziru zaostajati. Kakšno vražje dekle tol! Samo ako je treba, da...»

Sedela le tam mirno, oči še vedno zaprt; nobeden nalu ni spregovoril. Pritisnil sem lo krepko nase, prižel njeno telo željno na svoje prsi in ona ni črhnila besedice. Cut sem, kako sta najina srca bila, njeno prav tako kot moje; in to le zvenelo kot pokopani udarci kopit.

Pobjubil sem lo.

Nič več nisem bil gospod nad samim soboj; govoril sem nekakšen nesmisel, nad katerim se le smejala. šepetal li laskava imena v uho, božal lo po licu in lo poljubil mnogo, mnogokrat. Odpel sem nekaj gumbov njene obleke in videl njena srca, bela, okrogla srca, ki so nalik dvema sladkima čudežema prosevala skozi platno.

(Dalle prih.)

podstavn. Vse to odseva iz gornjega primera.

Ta družba je gnala. Še če bi pasant videl, da na velikem stavbišču celo leto niso nič zgradili, da so šummarili in kvarili, kar je bilo dobrega temelja, bi ogorčil, kako se zapravljajo vrednote naroda.

Justitia fundamentum regnorum. Ta temelj je, ki je zlaten. Ne izpregledamo in ne popravimo, ako nam ne bo geslo: bog živi kritiko.

(Dali prili.)

Nepravilno ravnanje.

Sobotna »Jugoslavija« je prinesla članek pod tem naslovom izpod peresa nekega njenega prijatelja iz okupiranega ozemlja, ki se muči tačasno v Ljubljani. Članek je med izselenci vzbudil splošno komentiranje. Dovolite mi gospod urednik par vrstic v odgovor piscu in v poljasnilo naši javnosti.

Članek trdi, da kljub temu, da primorski izseljenški problem stoji že 15 mesecev v ospredju naših dnevnikov, se nismo potrudili rešiti ga z lubeznijo in previdnostjo, ter da izseljevanje naše inteligence in delavstva iz zasedenih krajev podpiramo. Ni tu jasno, koga smatra pisec za onega, ki podpira izseljevanje in koga smatra za onega, ki se ni potrudil z lubeznijo in previdnostjo za rešitev tega vprašanja.

Predno pa nadaljujem, hočem poudariti, da treba v izseljeniškem vprašanju razločevati tri kategorije izselencev: 1. one, ki nimajo domovinske pravice v zasedenem ozemlju (in teh je baš največ med izselenci); 2. one, ki so bili vsled radikalnega političnega nastopanja v zasedenem ozemlju izpostavljeni vsakovrstnim šikanam od strani italijanskih in italijanski oblasti in ki jim je bila vsled tega onemogočena eksistenca; — in slednjič one, ki so prostovoljno ali iz komoditete ali iz dobičkalnosti (in teh je hvala bogu bore malo) zapustili zasedeno ozemlje.

Ako smatra dopisnik »oficijelne kroge« z one, ki podpirajo izseljevanje, se prav pošteno moti. Oni izselenci, ki sem jih postavil v prvo in drugo kategorijo in kolim bi morali oficijelni krogi priskočiti na pomoč, bi znali povedati marsikatero bridko resnico, ki so jo morali doživeti, ko so trkali na vrata pri oficijelnih krogih in pri svojih rojakih.

Zato raje pustimo to žalostno doglavlje.

Znano pa je vsem in tudi našemu časopisu, da se je »Odbor za zasedeno ozemlje« tako intenzivno pečal baš z izseljeniškim vprašanjem in ga tudi z lubeznijo in previdnostjo že davno rešil. Izseljevanje je ustavljeno in tudi že preskrbljeno, da se oni, ki se do danes še niso mogli vrniti ne vrnejo v doglednem času.

Z nadaljnjim izvajanjem X. »o železničarski« stavi v zasedenem ozemlju in njenih posledicah« je, da se pisec sobotnega članka zagrešil, pa se milo izrazi — veliko neprevidnost. Ta pravi, da so naši železničarji storili velik pogrešek z uprizoritvijo stavke. Konstatirati moramo, ali da pisec sploh ne pozna razmer v zasedenem ozemlju, ali da stoji pod vplivom italijanskih šovinističnih listov, ali recimo, da se je nerodno izrazil, ker trdi da so naši železničarji uprizorili stavko, akoravno na drugem mestu trdi, da je bila stavka razrednega značaja. V italijanskem socialist. in nacionalističnem časopisu je bilo ob priliki stavke dovolj prerekanja in dokazovanja, od kod in zakaj je bila stavka uprizorjena, tako da bi si pisec besedo »naši« prav lahko prihranil že z ozirom na posledice, ki bi jih lahko imela. Da je italijanska oblast izgnala naše železničarje, ni bila posledica stavke, pač pa naraven izbruh italijanske nacionalistične gonje, koje višek je bil ferman, tržškega guvernerja, s katerim je zaukazal podrejenim oblastim izgnati »na lep način« vse one Jugoslovane, ki nimajo domovinske pravice v zasedenem ozemlju.

Glede učiteljstva pa moramo pribiti, da se ni ono izselilo v tako visokem številu, da je vsled tega ogrožen obstoj naših narodnih šol v zasedenem ozemlju. Smemo trditi, da je učiteljev izselencev bore malo. Drugi razlogi, in spet pred vsemi italijanski šovinizem, so krivi, da danes primanjkuje v zasedenem ozemlju učiteljstva. Kot je bilo vsled vojnih dogodkov primoranih na tisoče beguncev zapustiti svoj domaći kraj, tako je moralo tudi učiteljstvo zapustiti porušene šole. Ob zopetnem zavzetju naših krajev po avstrijski vojski se je učiteljstvo po večini vrnilo na svoja mesta. Tu je ostalo le

ono, ki je službovalo v taboriščih in v vojskah, tako da tudi po preobrtu se le to ni moglo vrniti, ker je deloma še službovalo v taboriščih, deloma v vojski. Kasneje pa ni smelo, ker mu italijanske vojske in civilne oblasti niso dovolile povratka. Primanjkuje se izkazuje tedaj le vsled tega, ker omenjeno učiteljstvo, kljub dobri volji se ni moglo pravočasno povrniti in ker ni zadostnega naraščaja. S tem sem hotel dokazati, da je učiteljstvo storilo svojo stanovsko in narodno dolžnost vsikdar in povsod v vseh tih težkih letih, ter da se ni izselilo, pač pa da se ni povrnilo na svoja mesta — in to ne po lastni krivdi.

Kar se pa tiče onih 2000 kvalificiranih delavcev in njihovih družin v Pulji, mislim, da se vsi merodajni krogi dalekosežnih posledic izseljenja teh nesrečnežev za našo stvar v Pulji popolnoma zavedajo. Kako pa to rešiti, to drugo vprašanje, ki stoji na čelni: ali takol pomagati z izdatnimi zmožnimi sredstvi 2000 brezposelnim, ali pa pripomoči jim do izselitve. Ničče ne more zahtevati, da zgolj iz narodnostne koristi ostanejo ti nesrečneži v Pulji brez dela, kajti brez dela ni jela — in zgolj iz narodne navdušenosti ne more nihče živeti, tudi pisec večerajšnega članka ne.

»Odrešiti naše kraje in naše brate, ki z vero v nas in našo bodočnost prenašajo larem nasilnega gospodarstva« se ne da z pisanjem takih nepremišljenih člankov, pač pa le z delom in zmotno in moralno podporo osvobodnega jugoslovenskega naroda.

ITALIJANSKI MINISTRSKI SVET.

LDU, Rim, 25. (Brezličn. Po vrnitvi ministrskega predsednika v Rim se je vršil ministrski svet, kjer je Nitti poročal o položaju, ki je nastal po zadnjih pogajanjih. — Ministrski svet se je bavil tudi s stavko železničarjev in je odobril odredbe, ki jih je ukrenil minister za promet.

MANIFESTACIJE ZA PRIKLOPITEV AVSTRIJE K NEMČIJI NA DUNAJU.

LDU, Dunaj, 25. (DunKU.) Po iniciativni narodno-demokratske stranke je bila popoldne z geslom »Lakota ali priklopitev« manifestacija za združitev z Nemčijo. Ko je govorilo več govarnikov, se je sprejela ta-le resolucija: Pozivljamo vlado in narodno skupščino, stopiti na pot, katero beda in narodna volja zaganjuje leto nino. Stojite močito pred zmagovalci in recite: »Naš narod se uničuje! Vi veste, da mu ne morete pomagati. Pustite nas k našim bratom, pustite nas k nemški državi in ne pretiravajte stvari, da obupano ljudstvo ne podre proti vaši volji menikov, ki ga ločijo od materine dežele.«

FRANCOZI V SFENDEBERGU.

LDU, Kodan, 25. (Brezličn.) Francoski vojski so zasedli Sfenberg v Slezvigu. Dansko prebivalstvo jih je navdušeno sprejelo.

ZA NEUTRALIZACIJO FINSKEGA ZALIVA.

LDU, Helsingfors, 25. (Brezličn.) Na konferenci baltskih držav je finska vlada zahtevala, naj se Finski zaliv neutralizira.

Reparacijska komisija.

LDU, Pariz, 25. (DunKU.) Agence Havas poroča: Delovanje reparacijske komisije je pričelo včeraj s slavnostjo, pri kateri je predsedoval Millerand. V svojem nagovoru je poudarjal, da tiči naloga komisije v tem, da določi pred 1. majem 1921. skupne vsote škode, ki se mora poravnati, oziroma visokost dolžne vsote. Komisijo bo vodila pri delu samo pravičnost, umestnost in odkritost. Komisija si je izvolila predsednikom italijanskega delegata Bertolinia in tajnikom angleškega poslanca Falterja.

Pomanjkanje premoga v Franciji.

LDU, Pariz, 25. (DunKU.) Pomanjkanje premoga se je popostrilo. Včeraj je bila v delovnem ministruvstvu sela, v kateri so sklenili, da se razsvetljava kolikor mogoče omeji. Predložili bodo tudi načrt zakona v parlamentu, da se čimprej uveljavljuje. Deficit v premožni proizvodnji znaša 40%. Kriza se je poostrila vsled stavke v Rotterdamu in Duisburgu, vsled povodnji v Porenju in vsled grozeče stavke angleških rudarjev.

PREMISLIJI SO SE...

LDU, Amsterdam, 25. (DunKU.) Kakor poroča »Telegraaf« iz Lon-

dona, aliranci in Zedinjene države ne nameravajo nove ekspedicije na Rusko. Pretresali so položaj in so uvideli, da vsled velikega števila čet, ki jih mora vzdrževati Angleška na Irskem, v Egiptu, Indiji in Mezopotamiji, ne more pošillati prostovoljcev še na druge točke. V veliko petroleosko središče Baku bodo poslali mornarje.

NAPREDOVANJE RDEČE ARMADE.

LDU, Berlin, 26. »Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča po »Politiken« iz Helsingforsa, da so boljševiki v Ukrajini priborili veliko zmago nad belimi četami ter uplenili mnogo vojnega materiala. Sedaj nadaljujejo pohod na Odso.

JAPONSKA PREVZAME KIAUČAU.

LDU, Peking, 24. (DunKU.) Japonski poslanik je včeraj obvestil kitajsko vlado, da prevzame Japonska po mirovni pogodbi vse pravice, ki so jih Nemci uživali v Kiaučau. Vsled tega da je Japonska pripravljena, pogajati se s Kitajsko glede povrnitve ozemlja, ki ga je oddala v našem, ako bi bila Kitajska s tem zadovoljna.

V ČEHOSLOVAŠKI NI NOBENE GA SLUČAJA KUGE.

LDU, Dunaj, 25. (DunKU.) Na vprašanje urada za narodno zdravje je poslala vlada čehoslovaške republike tole poročilo: Komisija za ljudsko glasovanje v Tešnju je javila en primer kolere in en primer kuge. Vlada je nato poslala bakteriologa v oni kraj. Ta je ugotovil, da ne gre niti za kugo niti za kolero, marveč za pegavico. V vsej Čehoslovaški ni bilo nobenega primera kuge.

POŽAR V DUNAJSKI POŠTI.

LDU, Dunaj, 25. (DunKU.) Davi le v starem poštnem poslopiu izbruhnil velik požar, ki je divjal v dveh nadstropjih. Po večurnem naporu se je oglegascem posrečilo ognjen pozasiti. Zgorelo je mnogo aktov.

Glose.

»Humanite« o Clemenceauju. Medtem ko vese francoski tisk izreka zahvalo Francije staremu Clemenceauju kot vodji političnega življenja, potem ko je storil za domovino toliko »uslug«, piše M. Cachin v »Humanite«, da te zaslug ne moreto opravičiti državnika. S stališča socialno-demokratske stranke se more sprejeti ostavko Clemenceauja samo z veseljem. Dolžnost socialistov je biti, da so storili vse, kar so mogli s svojimi močmi, proti njemu. Že pred časom je proglasil Clemenceau brezobziren boji proti socialistom in proti vsem organizacijam delavskega stanu. Se pred par dnevi je Clemenceau izjavil v Strassburgu, da bo med njim in socialisti odločala samo moč. Socialisti dobro vedo, kaj so pomenile te besede iz njegovih ust. Proti človeku, ki zastopa tako politiko, so morali nastopiti vsi pripadniki socializma složno in so ineti tudi odločilen vpliv pri njegovem uspehu. Socialisti so glasovali proti Clemenceauju v odprtih bolni in ne morza vsled tega, ker bi bili mogoče pristaši Deschaneja.

Madžari o voljaških določbah mirovne pogodbe. Madžarski listi pišejo o voljaških mirovni določbah, da so ravno tako nesprijemljiva kot ostale zahteve entente. Voljaški madžarski zastopniki so te dni pooblaščenca entente izročili spomenico, kjer dokazujejo nevdržnost voljaških pogojev. Mirovno stanje madžarske vojske, ki ga je ententa določila na 35.000 mošt. nikakor ne zadostuje, da se ob sedanjih zunanjih in notranjih razmerah vzdrži red in varstvo državnih mej in zagotovi izpolnitev obvez, ki jih le dežela sprejela napram ententi. Voljaki najem niki so iz finančnih razlogov za Madžarsko razkošje, ki si ga ne more dovoljvati dežela, ki je prišla na beraško palico. Spomeuica omenja, kako močna bi morala biti madžarska vojska. Naglašata tudi, da Madžarska nikoli ni vodila imperialistične politike in da tudi sedaj ne misli na to. Od držav, ki so zmagale, je odvisno, da dobi država take pogoje, ki v vsakem oziru omogočajo njen obstanek in konsolidacijo.

Angleške grozovitosti prihajajo na dan. Tista demokratska Anglija, ki je stala v boju z zavezniki, da pribori svobodo zatiranim narodom, tista Anglija mora kar v masah. Dolgo nismo slišali o njenih grozotnih delih, toda sedaj prihajajo v svet vesti, ob katerih se ustavljajo misli demokratskega človeka. Poročali smo o

vstaji v Indiji, toda zelo malo se je slišalo, kajti cenzura je bila zabranila pogled v njene kolonije. Sedaj prihajajo vesti iz Indije o vstaji, ki se je završila še meseca aprila m. l. Čez 500 ljudi je bilo ubitih, okoli 1500 težko ranjenih. Poročilo se glasi: Ljudstvo iz krajev Punjab se je zbralo k gotovim ceremonijam. Ob istem času so postavili velik govorniški oder, kjer je govorilo več sto govornikov. Množica poslušalcev je štela 20.000 do 30.000. Kar brez vsakega povoda pa se je prikazalo na vzvišenemu prostoru vojaštvo ter pričelo rbež vsakega opomina streljati na mirno množico iz bližine sto jardov. Veliko je bilo pobitih; drugi so utonili v bližnji reki ali na so padli med pečine, kamor so se zatekli iskat zavetja. Več dni so iskali svoje drage, ne da bi našli vse med množico umrlih. Poročilo tudi dostavlja, da so se nemiri pričeli samo zaradi tega, ker sta bila od angleške vlade aretirana dva narodna voditelja, zakar pa so prebivalci Indije protestirali postavnim potom in po naredbah, katere so postavno dovoljene.

Občni zbor pariških železničarjev. Na občnem zboru pariškega železničarskega sindikata dne 12. t. m. so sklenili, pospešiti propagando za zvišanje plač, stanovanjske doklade in podržavljenje vsega železniškega omrežja. Na shodu železničarjev, ki se je vrši včeraj v delavski borzi, so zahtevali kot minimum plače od 10. februarja dalje 3800 frankov ter sklenili, delovati na to z vsemi primernimi sredstvi.

Novice.

— »Mi Evropejci«, tako nazivljajo sebe gospodje veleposelniki v protestu na ministra za agrarno reformo, ker niso bili istočasno pozvani s težaki v Belgrad radi pregovorov o agrarni reformi v Dalmaciji.

— 300.000 sirot v Jugoslaviji. V državi SHS je sedaj 300.000 sirot brez očeta in matere, za katere mora skrbeti država.

— Seminar za romansko filologijo na zagrebškem vseučilišču. Na predlog profesorskega zbora je ustanovljen na modroslovnih fakulteti vseučilišča v Zagrebu seminar za romansko filologijo in poseminar za italijanski in francoski jezik.

— Stavka pekovski pomočnikov v Osijeku. Pekovski pomočniki v Osijeku so stavili svoje zahteve o zvišanju plač, toda moštvi so izjavili, da jim hočejo plačati tih pet kron, če se popolnoma podvrže njihovoj volji. Pekovski pomočniki so vsled tega na svojem sestanku sklenili, da ne grejo preje na delo, dokler se ne urodi njihovim zahtevam. Pekovski moštvi so hoteli z ustanovitvijo dela zvišati cene kruha. Toda mestna občina ni hotela popustiti, ker dobivajo peki blago od mestne oporogacije.

— Dračinja v Gradcu. V Gradcu velja sedaj hleb kruha 4 K 16 vin, kilogram mcke 11 K 20 vin. Mast velja že dalj časa v nakupni ceni 160 do 180 K. Če se dobi cenejša mast, izvirja iz starih zalog. Kilogram sladkorta bo kmalu deseterletno 50 K; eno laice velja 4—5 K; fižol in polenta sta postala prava redkost. Les za krtaivo velja skoraj toliko kot meso pred vojno, dober premoz skoraj več. Vsled neznozne druzine sta sedaj v avstrijski republiki samo dva stola: delavstvo strada in trpi, na drugi strani živi aristokracija v izobilju, nasladah in razkošju.

— Ren narašča. Ren je narastel na višino 9 in pol metra nad normalo. Tako že ni narasla od leta 1888. — Tudi iz Češke poročalo o strašnih poplavih.

— Przemislje ne bo več trdnjava. Listi poročajo iz Lwowa, da bodo utrdbe, ki so še ostale v Przemslju, izenačili z zemljo.

— Vložitev tožbe proti Viljemu. Ententa je pooblastila državnega pravdnika londonskega sodišča, da vložiti proti bivšemu nemškemu cesarju tožbo, tudi če Nizozemska Viljema ne izroči.

— Požar v Pratu na Dunaju. V soboto, 24. t. m. je izbruhnil v tretji kavarni v Pratu požar, ki je uničil poslopije. Ponesrečen ni nihče.

Dnevne vesti.

Nostra culpa, nostra culpa...

Veliki grešniki so ti socialisti, v prvi vrsti socialisti in potem šele demokrati. To dokazuje vsak dan klerikalci, pardon S. L. S., v svojih lipovih listih. Socialisti so krivi, da ne vozijo železnice, socialisti so krivi, da ni premoga in surovin za tvornice in strojev za premožovnike in najrazličnejše tvornice. Krivi so dalje so-

cijalisti regulacije valute, da se ne more izvažati les itd. Takih grehov čitamo vsak dan v naših slovenskih črnih in tudi drugih »contingenzah«. Nikdar pa ne čitamo kaj le napravil g. dr. Korosec in njegovih bratci, takrat, ko so sedeli v vladi. Naj vendar gospodje okolo obrekovanih listov enkrat povedo tudi to. Dosti časa so sedeli v vladi in če bi danes še sedeli tam, bi stala že zdavnaj vsa slovenska industrija, železnice in draginja bi bila večja še za par sto odstotkov. Tako ste bili začeli gospodariti vi, gospodje! Nam pač ne more biti vseeno, ali se ta vaša malomarnost popravi ali ne, nam ni vseeno, če stotisoče delavcev nima dela. Vam je to pač vseeno, ker lihi hočete potem potolažiti s tem, da lihi bog kaznuje za grehe. Ne, gospodje klerikalci, vi niste pošteni! Naše geslo je delo, delo, ko ste vi s svojo vojno gonjo vse uničili, delo, da se popravi zlo, za katerem nosite vi največjo krivdo. Ustvariti le troha nekak na razvalinah! Ustvariti, da bo naš narod, naše delovno ljudstvo moglo živeti in se boriti za svoje delavske pravice!

Tudi kapitalisti in klerikalci.

To so pravi svedrači, ti klerikalci. Nedavno se je vršilo v Belemgradu posvetovanje, kako bi denarno fundirali industrijo. Ob tel priklid se te usotovilo, da moralo tula podjetja odstopiti vsaj polovico svojega kapitala domačemu kapitalu. In kaj pravilo svedrači na to? Pravilo, da se le s tem povabilo tui kapital v državo. Vsak pameten človek pa ve, da se je s tem podjetjem le vzela možnost, da eksprorijirajo in eksploitrirajo podjetja v državi, zakaj pred vojno je bila skoro vsa naša industrija v tujih rokah. Torej prav nasproten namen ima ta sklep kakor pa trdijo svedrači. In združna in gospodarska podjetja, zlasti delavska, o katerih pravijo klerikalci, da niso bila povabljeni na posvetovanja le pa stvar prav enostavna: Naše delavske zadrugne in druge gospodarske organizacije so emancipirane in bodo delovale kolikor mogoče neodvisno; če imajo pa klerikalne očitno kapitalistične namene, naj se na ponudilo, pravzaprav spadajo po klerikalni morali itak tja.

Skrb za invalide...

Invalidi nam piše: Ze četrto leto ležim v posteli, ker imam obe nogi tako težko poškodovani, da ne morem hoditi. Stanujem pri tujih ljudih in sem prav revnega stanu. Kot invalid dobivam mesečno 74 K podporo, s katero naj se živim! Prosil sem že na vse strani, pa nisem bil deležen nobenega prioblašča. Dva velika svetilna dneva sta se svojčas pridela v korist invalidov, pa nisem bil deležen niti te nabrane vsote. Za invalide se je nadalje zbiralo darove tudi od vseh občinah Slovenije, ali invalidi še nismo okusili nobenega prioblašča te dobrote. Prosil sem lansko leto pri komisiji za preskrbo vračajočih volnikov za perilo in posteljno opravo, o kaki rešitvi prošne pa še sedaj ni ne duha ne sluha. Resnica je, da povsod v tulinj za invalide veliko bolj skrbje kakor pri nas. Pač znamenje, kako jugoslovansko meščanstvo iskreno sočustvuje s siromašnim ljudstvom...

Veržništvo v Ljubljani.

Preleti smo: Pred dnevi sem prišel ob opravih v Ljubljani. Prenošišča nisem dobil nikjer. Med drugim sem vprašal po prenočišču tudi v nekem hotelu blizu kolodvora. Tu pa mi je bilo rečeno, da so vse sobe oddane italijanskim veržnikom, ker radi plačajo za sobe tudi velike vsote. In res sem opazil, da le teh italijanskih veržnikov v Ljubljani prav precejšnje število. Tudi sem imel priitko prepričati se, da imalo sobe najete kar za celi mesec naprej. Tako ima n. pr. na Komenskega cesti nek veržnik sobo, kjer ima spravljeno svoje veržniško blago. Ljubljansko časopise pa piše, da v Ljubljani ni stanovanj in da se železničarjem, ki moralo še sedaj bivati v železniških vagonih, na noben način ne more pomagati! Žalostno, pa resnično!

Kolkovanje vlog na ministrstva. Srbski taksi zakon očividno ne pozna takozvanega nacijoniranja nekolkovanih ali prenizko kolkovanih vlog. t. j. postopka, po katerem se stranko radi tega kaznuje, vlogo pa se vendar uradno reši, kakor če bi bila pravilno kolkovana. Naše oblasti so doibile obvestilo, naj ljudi pri vsaki priliki opozarjajo na to, da ne pozabijo svojih vlog za Belgrad pravilno kolkovati, seveda po naših kolkovnih predpisih. Če na vlogo pride do ministrstva nekolkovana ali premalo, gre kar ad acta, t. j. se je sploh

njč ne reši. S tem pa pride stranka...

Zadnji dijaški transport na Dunaj...

Zveza poštinih organizacij v Ljubljani...

Delavska nezgodna zavarovalnica...

Opozarjamo na inserat »Mentalne...

Nova uredba za ženitev vojaških...

SODRUGI IZ TRBOVELJI

Zastopstvo kralj. SHS v inozemstvu.

Postanitva kraljevstva Srbov, Hrvatov...

K (konzul), v Anversi K, v Liegu K; v Grški...

Kraljevsko srbske pooblašcene trgovinske...

Iz stranke.

»Ruski kružok robočih« je imel dne 18. januarja t. l. svoj ustanovni...

SODRUGI IZ TRBOVELJI

Izvanredni občni zbor se bo vršil dne 15. februarja ob 9. uri dopoldne...

Prva redna skupščina Osrednjega društva...

Po sklepu načelstvene seje z dne 15. januarja t. l. sklicujemo...

Podružnice, ki so dobile pismen poziv...

Delegat se opozarja, da se točno udeležbe...

V Ljubljani, dne 16. Jan. 1920. Zore Viktor, predsednik...

Prireditve.

Društvo tehnikov v Ljubljani ima v sredo...

Opozarjamo na železničarsko veselico...

Najnovejša poročila.

PROTEST LJUBLJANSKEGA LJUDSTVA...

LDU, Ljubljana, 26. Resolucija sprejeta...

Iz Slovenije.

Marihor. Zadnjič smo prinesli dopis iz Marihora...

ODKRITJE ZAROTE MADŽAR-SKE BELE GARDE.

LDU, Pečuh, 26. Preiskovalni sodnik...

garde. Sled organizacije je privedel do sela...

BOLGARI ZA ZELIŽANJE Z JUGOSLAVIJO.

LDU, Beograd, 26. Na pristojno mesto je dospela...

STAVKA KROJAČEV NA DUNAJU

LDU, Dunaj, 26. (ČTU.) V četrtek...

ATENTAT NA ERZBERGERJA.

LDU, Berlin, 26. (DunKU.) Uradno se objavlja...

NAPREDOVANJE RDEČE ARMADJE.

LDU, Moskva, 25. (DunKU, Brezdično.)...

NEMIRI V INDIJI.

LDU, Pariz, 24. (DunKU.) »Agence Havas«...

Iz Slovenije.

Marihor. Zadnjič smo prinesli dopis iz Marihora...

Zanimiva razkritja

o deželnem in občinskem gospodarstvu na Kranjskem.

KAKO SO SLEPARILI.

(Dalje.) Oskrbnino za vojake, zdravljene v bolnici...

Kropa.

Zadnje nedelje je naša krajevna politična...

Razpis nagrade

Dne 30 novembra 1919 so bile na prosti Ljubljani...

STRANKIN TISKOVNI SKLAD.

Osmi izkaz.

Nab. pol. št. 384 Podgorje v Rožu sodrug Dernaschitz...

LISTNICA UREDNISTVA.

Brašček — Jesenica, Zal. Vašega poslanega...

ščena, pa o osebnih dnevih podatkov ni dobiti, ker je bila upravna pisarna bolnice v tem času v volaških rokah in se oskrbnine, kakor že omenjeno, več niso plačevale deželi. Po navedi hišnega oskrbnika deželnega dvorca pa so bile postelje približno enako zasedene, kakor v zadnjih mesecih leta 1916. Stroški za ustanovitve in vzdrževanje bolnice, ki so se pokrili iz deželnih sredstev, so znašali skupaj 181.201 K 65 vin. V tej vsoti pa niso vpoštete one potrebnosti, katere je prejemala bolnica v dvorcu brezplačno in katerih stroški so zaračunani drugod. Prejemala je ves čas brezplačno od deželne bolnice tobak in zdravila, nekaterikrat tudi mast. Od »Deželne mesta za dobavo klavne živine« je pa dobivala v času od 1. julija 1917 do konca oktobra 1918 brezplačno vsak teden najmanj po 30 kg mesa. Vse te datuje se cenijo na približno 40 tisoč kron. Poškodbe prostorov so precejšnje in se cenijo tozadevni stroški za popravila na najmanj 20 tisoč kron.

Računski vse te stroške skuraj, se kaže, da so celotni stroški za ustanovitve in vzdrževanje bolnice v dvorcu znašali okroglo 240.000 K.

Nasproti tem stroškom je imela bolnica dohodkov skupaj 86.418 K 48 vin.

Primerjajte te dohodke s stroški v okroglem znesku 240.000 K. se kaže primanjkaj v okroglem znesku 154 tisoč kron, ki se le za bolnico v dvorcu deloma posredno deloma neposredno pokrili iz deželnih sredstev. Če opustiti bolnice se je ves inventar oddal deželni bolnici, kateri se je izročila tudi vsa preostala zalog živil. Inventar, kar ga je bilo ob ustanovitvi bolnice na novo nabavljene, reprezentira po nabavnih cenah vrednost 17.170 K 89 h, 71 ila pa so bila vredna približno 4.000 K.

Gorenišnji primanjkaj se z ozirom na te vrednosti zniža na okroglih 133.000 K

Vseh teh stroškov bi deželna ne bila imela, ako bi se bolnica v dvorcu ne bila ustanovila prostovoljno. Imela bi jih pa tudi ne v tem slučaju, da bi bili deželnozborski prostori rekvirirani za nastanitev vojaške bolnice. V tem slučaju bi namreč vse ustanovne in režijske stroške moral plačati vojaški erar sam.

**XVII.
APROVIZAČNI ODBORI PO DEŽELI.**

Deželni denar, uporabljeni v strankarske svrhe.

Deželni odbor je v seli dne 10. oktobra 1917 sklenil sledeče: »Uvede se deželna aprovizacija za nepre-

možne sloje v celih deželi. V ta namen se pod vodstvom deželnega odbora ustanove po celih deželi aprovizacijski odbori za cele sodne okraje, dekanije ali sicer določena ozemlja. Tako osnovane odbore bo deželni odbor podpiral iz deželnih sredstev. Če obstajajo ljubljanski odbori se pri tej akciji tudi vpošteva. Kredit za to akcijo se določijo poznele.»

Po smislu tega sklepa je pozval deželni odbor notom posebne okrožnice (pod št. 11.949/1917) vsa županstva in župne urade na Kranjskem, da osnujejo aprovizacijske odbore.

Deželni odbor je tudi dal županom in župnim uradom v tej okrožnici nastopna navodila:

»Okoliš vsakega odbora je treba določiti po danih krajevnih razmerah. Industrijski kraji se glede na posebni značaj lanko izločijo in ustanove svoje lastne odbore. Glavno načelo je, da se odbori ustanove sporazumno med župnimi uradi in županstvi. Odbor naj bo maloštevilen, da lažje posluje. Vsak odbor naj ima svojega tajnika (tajnico), ki se na celoma nagradi iz deželnih sredstev. Člane odbora in tajnika (tajnico) je takoj naznaniti deželnemu odboru. Ko le-ta izreče svoje odobrenje, postane odbor takoj deležen deželne podpore. Visokost tajnikove (tajnikove) nagrade določijo deželni odbor na predlog predsednika aprovizacijskega

odбора. Priporočajo se za tatištvo zlasti kg. kaplani, učitelji in učiteljice. Vendar je to prepuščeno prosti presoji aprovizacijskega odbora. Glavna stvar je, da odbor intenzivno in točo deluje. Izбира strank, ki se podpirajo, je prepuščena aprovizacijskemu odboru. Brezpogojno varovati je le načelo, da se gre samo za podpiranje manj premožnih slojev, t. j. tistih, kojih prehrana je nemogoča o dnosno docela nezadostna, če se jih ne podpira. V pošteev prihajajo tedaj v prvi vrsti prav revni, potem pa tudi manj premožni, živeči v zelo tesnih gmočnih razmerah, kojim bistveno primanjkuje živeža. Prav posebno se le ozirati na prehrano otrok, ki so nada boljše bodočnosti. Rodbine z otroci se imajo tedaj pred vsem upoštevati.»

Na to okrožnico se je oglasilo veliko število županstev in župnih uradov in spročilo deželnemu odboru svoje želle. Deželni odbor pa z dosličimi odgovori ni bil zadovoljen in je za to c stvari vnovič sklepal v seli dne 15. decembra 1917.

Po smislu tega sklepa se je izdala in razposlala nova okrožnica, toda tudi ta ni imela pravlega uspeha, ker se nikier ni ustanovil aprovizacijski odbor za kak večji okoliš, temveč le za občine ali fars.

Od »Deželne mesta za vnovčevanje živine« si je pustil deželni

odbor izplačati vsoto 300.000 K dne 31. decembra 1917. in kmalu na to to tudi pričel razdeljevati podporo azrovizacijskim odb., kljub temu da ni bil dosežen njegov, v obeh okrožnicah označeni namen, da bi se bil namreč ustanovili aprovizacijski odbori za večje okoliše.

Brez dvojbe je imelo dovoljevanje teh odborov politično ozadje in le bil glavni namen od deželne odbora zanečete aprovizacijske akcije (ta, pridobivati pristaše za nove politične stranke, ki so se osnovala po razbitju »Slovenske ljudske stranke.« To se vidi že iz tega, da je misel, ustanoviti aprovizacijske odbore po deželi, nastala prav ob času, ko se je ustanovila nova kmečka stranka in stranka obrtnikov. Kaže pa to tudi okolščina, da se le največ podpor razdelilo v času, ki je bil najbolj kritičen, t. j. prve tri mesece leta 1918, Kasneje, ko je postajalo vedno jasnejše, da se politika deželne odbora ne bo vzdržala, so bile podpore redkeje. Podpora za aprovizacijske namene je med drugimi prejel tudi mestni magistrat ljubljanski, in sicer v znesku 20.000 K. Od vsote 300.000 K je sedaj še na razpolago vsota 66.800 K. (D dalje prih.)

Izdajatelj Ivan Mlinar. Odgovorni urednik: Rudolf Golouh. Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubljani.

Izjava.

Podpisana Marija Drachsler v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 6, obznanem in preklujem s tem ovadbo, katero sem dne 14. januarja 1920 podala na Vodnikovem trgu v Ljubljani tržnemu stražniku, reč. da mi je g. s. p. Frančišk Lapajne, finančnega nadpisnika žena v Ljubljani, Sv. Petra nasip št. 71, ukradla par piščancev, ker j. bila ta ovadba pomočna in neresnična. Obenem se gosp. j. Frančišk Lapajne zahvaljujem, da mi je to moje postopanje odpustila ter od tožbe odstopila. Radi tega se tudi obvezujem podariti. Društvo finančne straže na Slovenskem 100 K, bari: sto kron.

Ljubljana, dne 20. januarja 1920.

Marija Drachsler.

Delovodja pri stavbeni tvrdki, 35 let star, se želi seznaniti s gospodsko ali vdovo brez otrok v starosti od 25 do 35 let, v svrhu ženitve. Cenjena ponudba upravi »Naprej« pod »Sreča« 180

Sivalne stroje, rabijsne, dobro ohranjene, njene in stojajo kupuje po najvišji ceni (franko Ljubljana) Josip Petelin, Ljubljana.

Deklica, stara okoli 7 let, zdravih, in že umirih taršev vzajem takoj za svojo. Prijavo: Rožna dolina št. 139

Učenec za zlatarsko obrt, se takoj sprejme pri zlatarju Danijelu Zupancu, Wolfova ulica 6 v Ljub. Jani. 182

Dobrodelna efektna loterija društva »DOBRODELNOST« v Ljubljani v korist sirot, slepcev, invalidov in hiralcev. 1817 robitkov v skup. vrednosti

80.000 kron.

Glavni dobiček v vrednosti **20.000 kron.**

Srečka 2 kroni.

Srečke se poručajo v loterijski pisarni v Ljubljani, Poljaški nasip štev. 10. Zrehanje bo 3. febr. 1920 ob 6. zvečer.

Ljubljana Rimeka c. 16 naznanja, da se vedno dela s pristnim blagom. Izvršitev točna. Zmerne cene za vsa izvršena dela jamčim dve leti. 24

I. jugoslov. zlatarska delavnica **A. Fuehs, Ljubljana, Selenburgova ulica t. 6.**

Kupujem staro zlato, srebro, kakor tudi briljante, demante po najvišjih dnevnih cenah. Priporočam veliko zalogo zlatnine, srebrnine, ur, briljantov itd. Popravila in nova dela se šujejo v lastni delavnici točno in solidno.

Sladna kava „Vardar“

v zavitekih po 1/2 in 1/4 kg **Tovarna: Jovo Gogovič -- Nova Gradiska**

Zaloga za Slovenijo: Podružnica **Jovo Gogovič** Maribor, Glavni trg 21.

V abonement dnevno **10 K** se sprejmejo osebe 118 **v restavraciji Maribor** Grajski trg št. 1.

Splošno mizarstvo:

Pavla Nikolajevića v Ljubljani, Spodnja Sliška, Nameštska ul. 186, v lastni hiši se priporoča v napravo vsakovrstnih mizarstvih del. Tudi se dobi gotova sobna in kuhinjska oprava itd. Izvršitev solidna in po nizkih cenah. Prosim blagohotnih naročil. 91

F. & A. Uher, Ljubljana Špedicija in komisijско podjetje Selenburgova ulica št. 4.

Veletrgovina s premogom, drvni, šoto in raznim kučnim materialom. **Na debelo:** Ljublj. gl. kolodvor. **Na drobno:** Selenburg, ul. 12. **Zmerne cene!**

Slike za legitimacije izvršuje najhitreje fotograf Hugo H. B. E. R., Ljubljana, Valvazov trg št. 7, nasproti Križanske cerkve. 849

LES

rezan, tesan, okrogel, kupuje 120 **„SEVER“** društvo lesnih industrijcev dravske doline **MARIBOR**, Tegetthofova cesta št. 43.

Pav. Jemc, krojaški mojster **Spodnja Sliška št. 22** priporoča svojo delavnico za izdelovanje oblek za gospode po meri. Ima prvovrstne moči. Točna postrežba in zmerne cene.

Zahvala.

Vsem, ki so nam ob smrti našega nadvse ljubega, zlatega soproga, očeta, starega očeta in tasta, gospoda

Antona Skerl,

bivšega cestnega mojstra in posestnika iz Gorice

izkazali na katerikoli način svoje sožalje, zlasti vsem onim, ki so najdražjega nam pokojnika spremili na poti k večnemu počitku, izrekamo svojo priščno zahvalo.

Ljubljana, dne 26. januarja 1920.

Žalujoči ostali.

140

MENJALNICA SLOVENSKE ESKOMPTNE BANKE

v Ljubljani, Kolodvorska ulica, nasproti juž. kolodvoru sprejema vloge na tekoči račun in hranilne knjižice. — Kupuje valute in devize po najvišjih dnevnih cenah. —

Ima stalno v zalogi velike množine tuje valute.

VINO.

Prejel sem večjo množino garant. zdravega, dobrega vina leta 1913-19, katero oddam vsled pomanjkanja sodov po nabavni ceni, a izključno le v sodih kupca in takojšnemu plačilu.

Rumeno K 12-50, belo K 13-50. 127

Veletrgovina vina Milko Jesih, Rudnik-Ljubljana. Pisarna: Ljubljana, Florjan-ka ulica 36.

Zajčje kože

od divjih in domačih kupuje po najvišjih cenah **Ivan Smigovc, Soštani,** izdelovalnica klobukov, zamenjava tudi klobuke vseh vrst za kože.

Potrebuje te trpežne čevlje?

Potem si ogledte zalogo pri

Jakobu Lah MARIBOR Glavni trg št. v. 2.

Tam dobite zanesljivo močne, vsakovrstne čevlje po najnižji ceni, tako tudi galanterijsko blago, torbice za trg, potne košare l. t. d. **Postrežba točna! Cene brez konkurence!**

Ljudska tiskarna Maribor

d. d. v Ljubljani

naznanja, da je kar najmoderneje opremljena in da izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela.

Izvršuje:

knjige, brošure, računске zaključke, cenike, lepake, letake, vabila, trgovske račune, razpredelnice, pisma in zavilke, osmrtnice, posetnice itd. v eni ali več barvah od najfinejše do najpreprostejše vrste.

Vse lično in po zmernih cenah.

Konsumna društva, zavodi, organizacije, razna društva, trgovci in obrtniki! Priporočamo Vam, da se trdno oklenete te najbolj zmoezne tiskarne v Mariboru.

92

Več hiš v Mariboru in večje tovarniško poslopje

le naprodal.

Pojasnila daje Tehnična pisarna

Ing. D. Gustinčič, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 18.

Osebe

vešče opekarskega dela

v okrogli peč ter pri strojih za zidno in strešno zarezno opako (žgati, zlagati, notri in ven voziti, strojnik — Brenner, Setzer, Ein- und Ausscheiber, Maschinenleute) se sprejmejo takoj za celoletno delo v

opekarni Laifersberk pri Mariboru.

Imeli bi prosto stanovanje, kurjavo, razavešljivo ter del vrta na razpolago.

129

Naznanilo.

Dovoljujem si slavnemu občinstvu uljudno naznaniti, da sem 15. t. m. prevzel staro renomirano veletrgovino **Oskar Reiterjevo v Sovenjem-gradecu,** katero bom vodil v istem velikem obsegu kakor moj prednik.

Moja dolgoletna praksa v različnih veletrgovinah mi bo omogočevala svojim cenjenim odjemalcem v vsakem oziru ustrezati.

Posebno važnost bom polagal na solidno, prijazno, točno in hitro postrežbo. Imel bom v dno veliko izbiro manufakturnega in specijerskega blaga, kakor tudi železine, katero bom oddajal na drobno in debelo.

Kupujem vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Za obilen obisk se priporočam!

Z odličnim spoštovanjem

Aljošij Duler.

131